

Aluevaalilautakunnan kokoukset ja Vaten osallistuminen vaalien järjestelyihin

VATE 20.10.2021 § 19
256/00.01.02/2021

Valmistelija toimitusjohtaja Minna Korkiakoski-Västi

Aluevaalit

Aluevaaleissa vaalipiirinä on hyvinvointialue. Ehdokkaat asetetaan koko hyvinvointialueelle, äänestäjät äänestävät vain oman hyvinvointialueensa ehdokkaita ja tulos lasketaan hyvinvointialuekohtaisesti.

Aluevaalien vaalitapa on suhteellinen, avoin listavaali samalla tavalla kuin kuntavaaleissa. Suhteellinen vaalitapa tarkoittaa sitä, että puolue saa valittavaan toimitukseen, tässä tapauksessa aluevaltuustoon paikkoja samassa suhteessa kuin se saa ääniä vaaleissa. Jos puolue saa noin 20 % vaaleissa annetuista äänistä, sen tulisi saada myös noin 20 % jaettavina olevista paikoista. Suhteellisuus toteutetaan aluevaaleissakin ns. d'Hondt'in menetelmällä, jota meillä käytetään jo eduskuntavaaleissa, kuntavaaleissa ja europarlamenttivaaleissa.

Vaalikelpoisuus aluevaaleissa

Vaalikelpoinen eli kelpoinen ehdokkaaksi aluevaaleissa on henkilö, 1) joka on kyseisen hyvinvointialueen asukas (jonka kotikunta kuuluu kyseiseen hyvinvointialueeseen), 2) jolla on jollakin hyvinvointialueella äänioikeus aluevaaleissa ja 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Vaalikelpoisuuden rajoituksista säädetään hyvinvointialuelain 77 §:ssä: Vaalikelpoinen aluevaltuustoon ei ole

- 1) valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi hyvinvointialuetta koskevia valvontatehtäviä;
  - 2) hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö, joka toimii aluehallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen tai hyvinvointialueen liikelaitoksen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
  - 3) hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun hyvinvointialueen palveluksessa olevaan henkilöön;
  - 4) hyvinvointiyhtymän jäsenenä olevan hyvinvointialueen aluevaltuuston osalta hyvinvointiyhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun hyvinvointialueen palveluksessa olevaan henkilöön.
- Edellä tarkoitettussa palvelussuhteessa oleva on kuitenkin vaalikelpoinen valtuutetuksi, jos palvelussuhde päättyy ennen kuin valtuutettujen toimikausi alkaa.

Lisätietoa vaalikelpoisuudesta ensimmäisissä aluevaaleissa:

- Valtiovarainministeriön muistio 20.9.2021: Vaalikelpoisuudesta ensimmäisissä aluevaaleissa
- Kuntaliiton yleiskirje 22.9.2021: Vaalikelpoisuus aluevaltuustoon

Aluevaalilautakunnan tehtävät

Aluevaalilautakunnan tehtävistä on annettu ohjeistus vaalit.fi – sivustolla. <https://vaalit.fi/aluevaalit>

Aluevaalilautakunnan tehtävänä on tehtävänä aluevaalien ehdokasasettelun vahvistaminen ja aluevaalien vaalituloksen vahvistaminen.

Kuntien nykyiset vaaliviranomaiset (kunnan keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat, vaalitoimikunnat ja vaalitoimitsijat) toimivat myös aluevaaleissa normaaliin tapaan. Aluevaalien ennakoänten laskenta ja vaalipäivän änten tarkastuslaskenta suoritetaan kunkin kunnan keskusvaalilautakunnassa. Aluevaalilautakunnan tehtäväksi jää kuntien tuloksen yhdistäminen koko hyvinvointialueen vaalitulokseksi ja valittujen valtuutettujen määrääminen.

Ehdokasasettelu

Ehdokkaita aluevaaleissa voivat asettaa puolurekisteriin merkityt puolueet ja valitsijayhdistykset. Puolueet voivat muodostaa vaaliliittoja ja valitsijayhdistykset yhteislistoja. Asetetut ehdokkaat ovat ehdokkaina koko hyvinvointialueella.

Puolueen ehdokkaat asettaa joku puolueen keskusorganisaation nimeämä ja aluevaalilautakunnalle ilmoittama hyvinvointialueella toimiva puolueyhdistys.

Valitsijayhdistyksen voi perustaa vähintään 50 hyvinvointialueella asuvaa äänioikeutettua.

Ehdokaslistan maksimipituus on 1,25 kertaa hyvinvointialueella valittavien valtuutettujen määrä.

Kunkin ehdokkaan kohdalle ehdokaslistojen yhdistelmään merkitään numeron, nimen ja ammatin lisäksi hänen kotikuntansa.

Puolueet ja valitsijayhdistykset tekevät ehdokashakemukset aluevaalilautakunnalle. Aluevaalilautakuntien yhteystiedot ilmoitetaan myöhemmin.

Vaalit.fi –sivustolla on ehdokasasettelulomakkeet puolueille ja valitsijayhdistyksille <https://vaalit.fi/aluevaalien-ehdokasasettelulomakkeet>

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuustoon valitaan 59 valtuutettua.

Aluevaalien ääntenlaskenta

Aluevaalien ääntenlaskenta suoritetaan samalla tavoin kuin kuntavaalien ääntenlaskenta.

Aluevaalien ennakkoäännet laskevat ja vaalipäivän äänen tarkastuslaskennan suorittaa kukin kunnan keskusvaalilautakunta. Laskennan valmistuttua kukin keskusvaalilautakunta ilmoittaa kunnassa kullekin ehdokkaalle sekä puolueelle, vaaliliitolle ja yhteislistalle annetut äänimäärät ja mitättömien äänen määrän aluevaalilautakunnalle, joka, saatuaan ilmoituksen kaikilta hyvinvointialueen kunnilta, vahvistaa niiden mukaisen aluevaalien tuloksen hyvinvointialueella.

Aluevaalilautakunnan toiminnan aikataulutuksesta

Ensimmäisten aluevaalien vaalipäivä on sunnuntai 23.1.2022. Tämän mukaisesti vaalien muut tärkeät ajankohdat ovat seuraavat:

- vaalirahoituslain mukainen kampanja-aika alkaa: 23.7.2021
- aluevaltuuston koon määräävä hyvinvointialueen asukasluku: 31.8.2021
- äänioikeusrekisterin tietojen poimintapäivä (millä hyvinvointialueella kukin on äänioikeutettu): 3.12.2021
- ehdokashakemusten jättäminen aluevaalilautakunnalle: viimeistään 14.12.2021 ennen klo 16
- aluevaalilautakunnat vahvistavat ehdokasasettelun (ml. ehdokasnumerot): 23.12.2021
- äänioikeusrekisteri lainvoimainen: 11.1.2022
- kotiäänestykseen ilmoittautuminen päättyy: 11.1.2022 klo 16
- ennakkoäänestys kotimaassa: 12. – 18.1.2022
- ennakkoäänestys ulkomailla: 12. – 15.1.2022
- aluevaalilautakunnat vahvistavat aluevaalien tulokset: 26.1.2022
- valtuustot aloittavat työnsä: 1.3.2022.

Aluevaalilautakunnalla on työskentelyn aikana viisi lakisääteistä kokousta, jonka lisäksi vaalilautakunta voi kokoontua tarvittavan määrän kokouksia tehtävän suorittamiseksi. Myös vaalilautakunnan järjestäytyminen voi edellyttää oman kokouksen.

- viimeistään 7.12.2021 vaalikuulutuksen laadinta ja julkaisusta päättäminen
  - 20.12.2021 ehdokashakemusten käsittely
  - 22.12.2021 (klo 16 jälkeen) ehdokashakemusten uudelleen käsittely, mikäli näihin tehty huomautuksia 20.12. kokouksessa
  - 23.12.2021 (aloitus viimeistään klo 16) ehdokaslistojen yhdistelmä ja merkinnät vaalitietojärjestelmään
  - 26.1.2022 (aloitus viimeistään klo 18) äänien yhteenlaskenta, mahdolliset arvonnat, vaalituloksen ilmoittaminen
- Tulossa on aluevaalilautakuntien sihteereille ja puheenjohtajille

Tems-verkkokoulutus 8.11.2021 klo 10-15 ja samansisältöinen ke 10.11.21 klo 10-15. Lisäksi tulossa on vaaliklinikka Teamsissa keskiviikkona 15.12.21 klo 13-15.

Aluevaalilautakunnan kokoonpano

Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto on 27.9.2021 tekemällään päätöksellä nimennyt aluevaalilautakunnan jäsenet. Jäseniksi on nimetty seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja:	Sanna Kiviniemi, Kannus
Varapuheenjohtaja:	Arto Pihlajamaa, Veteli
Jäsenet:	Pirjo Paavolainen, Kokkola Keijo Palola, Kokkola Raija Mannberg-Hillilä, Kokkola
Varajäsenet:	Carl-Göran Henriksén, Kokkola Nanna Jokela, Kokkola Anton Meriläinen, Kokkola Hannu Herlevi, Kokkola Anna-Kaarina Kuorikoski, Kaustinen

Varajäsenet on asetettu siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vate osallistuu aluevaalien järjestelyihin

Aluevaalilautakunnan työtä tukemaan tulee nimetä sihteeri ja mahdollinen sihteeristö. Menettely vastaa kuntien keskusvaalilautakuntien työskentelymenettelyä.

Vatessa ei ole sen nimeämisyvaiheessa tai vastuuvaiheeseen työnjaosta sovittaessa aiemmin erikseen nimetty aluevaalien vastuutehtävää. Vaten varajäsen hallintojohtaja Vilma Kiilunen on virkavapaan vuoksi estynyt hoitamaan vastuuvaiheeseen tehtävää, minkä vuoksi asia tulee ratkaistavaksi erikseen. Näin ollen Vaten tulee tässä vaiheessa päättää, miten järjestetään aluevaalilautakunnan työn tueksi tarvittava työpanos.

Jo aiemmin AVille on pyynnöstä ilmoitettu, että aluevaalilautakunta kokoontuu Kokkolassa, ensisijassa Soiten hallinnon tiloissa mutta tarvittaessa kokoukset voidaan järjestää myös Kokkolan kaupungintalon kokoustiloissa, jolloin voidaan tukeutua kaupungin keskushallinnon ja vaalikoneiston ja -järjestelyjen asiantuntemukseen. Osa aluevaalien kokouksista voidaan järjestää myös hybridi-kokouksina; erityisesti jos tarvitaan lisäkokouksia.

Aluevaalilautakunnan työskentelyn teknisenä tukena ja kokouksen sihteerinä on lupautunut toimimaan johdon sihteeri Piia Andersson ja varahenkilönä ja hallintosihteeri Mia Lukkarila. Aluevaalilautakunnan sihteerin tehtävään esitetään nimettäväksi Minna Korkikiakoski-Västi ja varalle Eija-Liisa Heikkilä.

Aluevaalilautakunnan kokouspalkkiot

Hyvinvointialueen valmistelun hallinnollisena alustana toimii Soite kuntayhtymänä. Näin ollen myös aluevaalilautakunnan kokousmenettelyssä ja kokousten palkkiokorvauksessa on perusteltua noudattaa Soite kuntayhtymän palkkiosääntöä sen soveltuvien osin.

Aluevaalilautakunnan kokouksesta palkkio määräytyy kuten Soiten hallituksen tai valtuuston kokouksissa. Puheenjohtajalle maksetaan kokouspalkkio 50 % korotuksella. Korvaukset maksetaan luottamushenkilöille ja työ- tai virkatehtävänsä perusteella kokouksissa läsnäolevalla henkilöstölle.

Päätösehdotus

Väliaikainen valmistelutoimielin päättää

1. nimittää aluevaalilautakunnan sihteerin tehtävään Minna Korkiakoski-Västi ja varalle Eija-Liisa Heikkilän sekä tekniseen sihteeristöön Piia Anderssonin ja Mia Lukkarilan
2. noudattaa kokouspalkkioiden korvauksessa Soiten palkkiosääntöä edellä todetuin tarkennuksin.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.